

ÚŘAD PRO CIVILNÍ LETECTVÍ

Směrnice SP

UŽÍVÁNÍ A REGULACE VZDUŠNÉHO PROSTORU ČR

ZÁSADY A POSTUPY PRO REGULACI VZDUŠNÉHO PROSTORU
KOMPETENCE, POVINOSTI A PRINCIPY PODLE KTERÝCH SPRÁVNÍ
ORGÁN ZAJIŠŤUJE A PROVÁDÍ REGULACI VZDUŠNÉHO PROSTORU ČR

CAA/S-SLS-017-3/2012

Číslo výtisku:

Čj.: 4921-19-701

Verze: 4.0

Datum účinnosti: 7. 5. 2019

Zpracovatel: Ing. Renata Neubertová

V Praze dne: 7. 5. 2019
Schválil (podpis):

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

KONTROLNÍ SEZNAM STRAN**Směrnice**

Strana číslo	Verze	Datum	Strana číslo	Verze	Datum
1 až 24	1. vydání	13. 12. 2012			
1 až 25	2. vydání	10. 3. 2016			
1 až 27	3. vydání	1. 11. 2017			
Příloha	4. vydání	7. 5. 2019			

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

Směrnice vychází z požadavků uvedených v Prováděcím nařízení Komise (EU) č. 2150/2005, ze dne 23. prosince 2005, kterým se stanoví společná pravidla pro pružné využívání vzdušného prostoru (FUA), využívá nebo se odkazuje na specifikace uvedené v European Route Network Plan Part 3 – Airspace Management Handbook a zpracovává národní pravidla a postupy používané Úřadem pro civilní letectví ČR (Úřad).

Předmětem směrnice je popis systému řízení využívání vzdušného prostoru ČR v kontextu požadavků výše uvedeného nařízení Komise (EU) a dále pak popis činností příslušných pracovníků Úřadu zapojených do tohoto systému.

Aktuální verze této směrnice zpracovává především popis činností Úřadu (zejména inspektora ASM) ve vztahu ke Koncepční skupině ASM, která v rámci svého mandátu pravidelně hodnotí aplikaci konceptu FUA v ČR a připravuje podněty pro rozhodování strategické úrovně s cílem efektivního využívání vzdušného prostoru ČR.

Směrnice nabývá platnosti dnem podpisu schvalovací doložky uvedené na čelní straně této směrnice.

ROZDĚLOVNÍK

Číslo výtisku	Status	Kancelář
0	originál + potvrzení o seznámení se s vnitřním předpisem	správce dokumentů

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

ÚČINNOST SMĚRNICE, ZMĚN A OPRAV

Verze	Datum účinnosti	Změnil (-a)	
		Datum	Příjmení/podpis
1. vydání	1. 1. 2013	Zpracováno	
2. vydání	10. 3. 2016	Zpracováno	
3. vydání	1. 11. 2017	Zpracováno	
4. vydání	7. 5. 2019	Zpracováno	

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

OBSAH

1	Základní ustanovení	14
1.1	Cíl směrnice	14
1.2	Závaznost a odpovědnost	14
1.3	Legislativní rámec a použité normy	15
1.4	Struktury vzdušného prostoru	15
2	Koncept FUA	17
2.1	Cíl implementace konceptu	17
2.2	ASM úroveň 1	17
2.3	ASM úroveň 2	17
2.4	ASM úroveň 3	17
3	Vzdušný prostor ČR a řízení jeho využívání	18
3.1	Aplikace konceptu FUA v ČR	18
3.2	Politika, strategie a priority	18
3.3	ASM úroveň 1 - KASM a KSASM	18
3.4	Změna rozdělení vzdušného prostoru	19
3.5	Hodnocení efektivity aplikace konceptu FUA	19
3.6	Hodnocení efektivity využívání vzdušného prostoru	19
3.7	ASM úroveň 2 – AMC	19
3.8	ASM úroveň 3 – ATC	20
3.9	Publikace informací týkajících se vzdušného prostoru	21
4	Postupy Úřadu	21
4.1	Úloha Úřadu	21
4.2	Inspektor ASM	21
4.3	Řešení požadavků uživatelů vzdušného prostoru – aplikace regulace	22
4.4	Omezení a zakázání	22
4.5	Dočasné vyhrazení	22
4.6	Správní postupy	22

4.7	Povolování letové činnosti v zakázaných prostorech	23
4.8	Proces správního řízení o povolení letové činnosti v zakázaném prostoru zahájeného na základě podané žádosti	23
4.9	Výjimka ze schvalovacího procesu o povolení letové činnosti v zakázaném prostoru	24
5	Postupy uživatelů	26
5.1	Předkládání žádostí	26
5.2	Předkládání připomínek a námitek	26
5.3	Opravný prostředek	26
5.4	Řešení stížností	26
5.5	Správní poplatky	27
6	Závěrečná ustanovení	27
6.1	Kontrola směrnice	27
7	Příloha: Metodika pro přípravu a zřizování TRA GA	28

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

[Zkratka]	[Význam zkratky CZE]	[Význam zkratky ENG]
AMC	Civilně vojenské pracoviště AMC Česká republika	Airspace Management Cell
ASM	Uspořádání vzdušného prostoru	Airspace Management
ATM	Uspořádání letového provozu	Air Traffic Management
AUP	Plán využití vzdušného prostoru	Airspace Use Plan
FUA	Pružné užívání vzdušného prostoru	Flexible Use of Airspace
LAA	Letecká amatérská asociace	Micro light Amateur Association
ONS	Odbor navigačních služeb	Air Navigation Services Department
OOP	Opatření obecné povahy	General Measure
SES	jednotné evropské nebe	Single European Sky
UUP	Aktualizovaný plán využití vzdušného prostoru	Updated Airspace Use Plan
KASM	Komise ASM	ASM Committee
KSASM	Konzultační skupina ASM	ASM Consultation Group

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

DEFINICE

Pro účely této směrnice se použijí definice stanovené:

- v čl. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 549/2004 ze dne 10. března 2004, kterým se stanoví rámec pro vytvoření jednotného evropského nebe (rámcové nařízení),
- v čl. 2 nařízení Komise (ES) č. 2150/2005 ze dne 23. prosince 2005, kterým se stanoví společná pravidla pro pružné užívání vzdušného prostoru,
- v hl. 2 Leteckého předpisu L15 o letecké informační službě.

Dodatečně se k výše uvedeným definicím použijí tyto definice:

Zákon o civilním letectví

Zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů.

Prováděcí vyhláška

Vyhláška MDS č. 108/1997 Sb., kterou se provádí zákon č. 49/1997 Sb.

Úřad

Úřad pro civilní letectví.

Vnitrostátní dozorový orgán

Podle článku 4 nařízení (ES) č. 549/2004 mají členské státy povinnost zřídit vnitrostátní dozorový orgán, jehož úlohu v ČR podle § 3 odst. 5 zákona č.49/1997 Sb. plní ÚCL.

Odbor

Odbor navigačních služeb (ONS), sekce provozní (SP) ÚCL

Inspektor ASM

ÚCL pro plnění svých povinností v oblasti regulace vzdušného prostoru ČR stanovených zákonem č. 49/1997 Sb., a vyhláškou MD č. 108/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ustanovil a vybavil příslušnými kompetencemi odpovědnou osobu – inspektora ASM, který je pracovníkem Oddělení dohledu ONS Úřadu.

Žadatel

Žadatel je fyzická nebo právnická osoba, která podá žádost na Úřad.

Žádost

Žádost je druhem podání, tedy úkonu účastníka řízení směřujícího vůči správnímu orgánu, kterým se zahajuje správní řízení. Žádost musí obsahovat obecné náležitosti podání stanovené v § 37 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb. a § 16 vyhlášky MD č. 108/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Žádost musí být předložena Úřadu v jazyce českém, a to i včetně příloh.

1 Základní ustanovení

Užívání vzdušného prostoru České republiky je prováděno v souladu s nařízením Komise (ES) č. 2150/2005, kterým se stanoví společná pravidla pro pružné užívání vzdušného prostoru, které vychází z původní koncepce FUA, a je dále regulováno Úřadem pro civilní letectví ČR (dále jen Úřad) podle příslušných ustanovení zákona č. 49/1997 Sb. o civilním letectví a vyhlášky MDS č. 108/1997 Sb.

1.1 Cíl směrnice

Cílem směrnice je popsat systém řízení rozdělování a využívání vzdušného prostoru ČR (dále jen ASM ČR) v kontextu příslušné národní legislativy a přímo použitelných evropských nařízení vydaných v rámci implementace konceptu vytváření jednotného evropského nebe (dále jen SES) a dále popsat činnosti jednotlivých subjektů zapojených do tohoto systému.

V souladu se záměry Odboru pro tvorbu formální dokumentace k relevantním procesům pro plnění stanovených úkolů a funkcí v kontextu SES poskytuje jak poradenský tak metodický materiál pro postupy jednotlivých zainteresovaných subjektů systému.

Dokument uceleným způsobem zpracovává postupy a požadavky relevantních předpisů vztahujících se k ASM ČR nebo tam kde je to výhodné, se na ně dynamicky odkazuje.

1.2 Závaznost a odpovědnost

Tento dokument je směrnicí Úřadu pro civilní letectví, která je závazná pro pracovníky ONS, pro stanovené pracovníky Úřadu, kteří se v rámci stanovených pracovních povinností podílejí na řízení a hodnocení efektivity využití vzdušného prostoru (ASM – Airspace management) a pro fyzické nebo právnické osoby, které provádí činnosti, jejichž postup je upraven touto směrnicí (např. žadatelé o vyhrazení části vzdušného prostoru České republiky).

1.3 Legislativní rámec a použité normy

Národní legislativa

- zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o civilním letectví“),
- vyhláška MD č. 108/1997 Sb., kterou se provádí zákon o civilním letectví (dále jen „vyhláška“),
- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“),
- letecký předpis L2 Pravidla létání,
- letecký předpis L15 O letecké informační službě,
- Politika uspořádání vzdušného prostoru ČR.

Legislativa EU

- nařízení (ES) č. 549/2004, kterým se stanoví rámec pro jednotného evropského nebe,
- nařízení (ES) č. 551/2004, o organizaci a užívání vzdušného prostoru v jednotném evropském nebi,
- nařízení (ES) č. 2150/2005, kterým se stanoví společná pravidla pro pružné využívání vzdušného prostoru,
- nařízení Komise (EU) č. 677/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro funkce sítě uspořádání letového provozu (ATM) a kterým se mění nařízení (EU) č. 691/2010,
- prováděcí nařízení komise (EU) 390/2013, kterým se stanoví systém sledování výkonnosti letových navigačních služeb a funkcí sítě.

Doporučení

- European Route Network Improvement Plan (ERNIP) - Part 3,
- EUROCONTROL Specification for the application of the Flexible Use of Airspace (FUA),
- EUROCONTROL Specification for Airspace Management (ASM) Support System Requirements supporting the ASM processes at local and FAB level Part I - Baseline Requirements.

1.4 Struktury vzdušného prostoru

Česká republika, v rámci svého členství v ICAO, implementuje požadavky Chicagské úmluvy, její přílohy a doporučení, prostřednictvím národní legislativy a prováděcích předpisů. Vzdušný prostor ČR implementuje třídy a struktury vzdušného prostoru včetně příslušných postupů dle doporučení ICAO zejména prostřednictvím leteckých předpisů řady L. Konkrétně se jedná především o L2 Pravidla létání a L15 O letecké informační službě. Tyto postupy jsou dále zpřesňovány, doplňovány a sjednocovány v rámci členství ČR ve společenství států EU usilujících o vytvoření jednotného evropského nebe. Vzdušný prostor je v rámci této iniciativy považován za jeden ze základních prostředků umožňující naplňování klíčových výkonnostních ukazatelů definovaných Prováděcím nařízením Komise (EU) č. 390/2013.

Vzdušný prostor ČR zahrnuje jak permanentní tak dočasné struktury. Činnosti účelových uskupení ASM úrovně 1 směřují k maximální a efektivní transformaci permanentních struktur na proměnné ve smyslu časových a geometrických vlastností v souladu s požadavky konceptu FUA a ICAO. Úřad tyto aktivity podporuje prostřednictvím svého zapojení do příslušných skupin ASM.

Vzdušný prostor ČR obsahuje také části, jejichž řízení bylo delegováno zahraničním poskytovatelům letových navigačních služeb na základě formálních mezinárodních dohod. Úřad dohlíží nad implementací těchto dohod.

ČR prostřednictvím Úřadu, který reguluje užívání vzdušného prostoru ve smyslu ustanovení § 44 zákona o civilním letectví, a dále svým zapojením popsanych účelových skupin a postupů, usiluje o maximální efektivnost využití svého vzdušného prostoru s cílem uspokojení požadavků co největšího počtu uživatelů při zachování úrovně bezpečnosti (viz příloha statut Konzultační skupiny ASM).

V ČR jsou zavedeny následující struktury vzdušného prostoru a ATS služeb:

- a. **prostory letových provozních služeb** – v rozsahu daném pověřením poskytovatele letových provozních služeb
- b. **omezené prostory (LKR)** – v souladu s konceptem ICAO; tento typ prostoru je v rámci činnosti ASM skupin ve většině transformován na některý z typů dočasně rezervovaných prostorů
- c. **nebezpečné prostory (LKD)** – v souladu s konceptem ICAO
- d. **zakázané prostory (LKP)** – v souladu s konceptem ICAO; principy jsou stanoveny Vyhláškou
- e. **dočasně omezené prostory (LKTRA)** – v souladu s konceptem FUA; tento typ prostoru je využíván kdekoli je možné zajistit aktivitám uvnitř prostoru řízení letového provozu
- f. **dočasně vyhrazené prostory (LKTSA)** – v souladu s konceptem FUA; tento typ prostoru je využíván kdekoli není možné zajistit aktivitám uvnitř prostoru řízení letového provozu (př. střelnice)
- g. **tratě ATS**
- h. **přímé tratě (DCT)**
- i. **vzdušný prostor volných tratí (FRA)**
- j. **kondicionální tratě (CDR1 – 3)**

2 Koncept FUA

Tato část popisuje koncept FUA obecně. Pro detailní seznámení s problematikou použijte personál Úřadu, pověřený úkoly v oblasti ASM, zejména ustanovení prováděcího nařízení Komise (EU) č. 2150/2005 (FUA), ERNIP část 3 – ASM příručka a EUROCONTROL specifikace pro aplikaci konceptu FUA (viz seznam legislativy a použitých norem výše).

2.1 Cíl implementace konceptu

Vzdušný prostor patří mezi omezené zdroje (scarce resources). Stanovení pravidel a priorit pro jeho rozdělování, při současném posuzování požadavků všech uživatelů a průběžném monitorování jeho využívání, je nezbytnou podmínkou pro jeho efektivní využívání.

Vzdušný prostor v rámci konceptu FUA není již rozdělován na vojenský či civilní, ale je považován za jeden celek a jeho využití se řídí flexibilně dle aktuálních požadavků a jeho dostupnosti. Je-li nutné nějaký provoz segregovat od jiného provozu, děje se tak pouze na základě odůvodněných potřeb zajištění bezpečnosti daného provozu. Tato segregace by však měla mít dočasný charakter.

Z hlediska provozního zavádí koncept FUA flexibilní struktury služeb a vzdušného prostoru jako např. kondicionální ATS tratě (CDR1 - 3), dočasně omezené prostory (TRA, TSA), přeshraniční oblasti (CBA), prostor volných letových tratí (FRA) apod. případně aplikuje koncept flexibility na prostory popsané ICAO (R, P, D a prostory letových provozních služeb ATS). Flexibilita se aplikuje jak v rovině časové tak i geografické.

Z hlediska řízení koncept FUA definuje 3 úrovně řízení využívání vzdušného prostoru (ASM úroveň 1 – 3).

2.2 ASM úroveň 1

Strategická úroveň. Tato úroveň definuje strategii, politiku a priority pro efektivní řízení využívání vzdušného prostoru a zajišťuje strategické plánování. Aplikace ASM úrovně 1 spočívá ve vytvoření strategického orgánu – Komise ASM, který pravidelně a průběžně posuzuje efektivitu přidělování a užívání vzdušného prostoru v souladu se stanovenou politikou a prioritou. Tento orgán zajišťuje účinné fungování dalších dvou úrovní ASM.

2.3 ASM úroveň 2

Před-taktická úroveň. Tato úroveň zajišťuje každodenní řešení žádostí o přidělení částí vzdušného prostoru prostřednictvím AMC (Airspace management cell). Jedná se společný civilně vojenský orgán, vybavený příslušnými kompetencemi, nástroji a technologiemi umožňujícími efektivní alokaci vzdušného prostoru.

2.4 ASM úroveň 3

Taktická úroveň. Jedná se o úroveň zajištěnou orgány řízení letového provozu. Tato úroveň zprostředkovává okamžité provozní požadavky uživatelů vzdušného prostoru, co se týče aktivace, deaktivace a realokace prostoru alokovaného na ASM úrovni 2.

3 Vzdušný prostor ČR a řízení jeho využívání

3.1 Aplikace konceptu FUA v ČR

Užívání vzdušného prostoru České republiky je prováděno v souladu s prováděcím nařízením Komise (ES) č. 2150/2005 v maximální možné míře prostřednictvím stanovených orgánů zapojených do všech jednotlivých úrovní ASM. Soulad a míra aplikace je předmětem hodnocení dále uvedených účelově zřízených uskupení ASM úrovně 1, vybavených příslušnými pravomocemi.

Členy jednotlivých úrovní ASM jsou zástupci:

- Úřadu;
- ministerstva dopravy;
- ministerstva obrany;
- Řízení letového provozu ČR, s.p.;
- Aeroklubu ČR;
- Letecké amatérské asociace.

3.2 Politika, strategie a priority

Strategické záměry a rozhodnutí na nejvyšší úrovni jsou formulovány prostřednictvím národní legislativy a dále pak prostřednictvím dohod mezi jednotlivými úrovněmi ASM. Kromě zákona o civilním letectví a jeho prováděcí vyhlášce se pak jedná:

- **(ASM úroveň 1)** o dohody mezi oběma ministerstvy (Základní dohoda), dále pak o dohodu mezi příslušnými správními orgány (Politika uspořádání vzdušného prostoru České Republiky a Dohoda o využívání vzdušného prostoru ČR);
- **(ASM úroveň 2 a 3)** o příslušné koordinační dohody schválené ASM úrovní 1.

3.3 ASM úroveň 1 - KASM a KSASM

ASM úroveň 1 je zajištěna činností Komise ASM a Konzultační skupiny ASM. Obě skupiny jsou vedeny zástupci Úřadu a zahrnují představitele uživatelů vzdušného prostoru na příslušné úrovni.

- a) Úlohou KASM je zajistit bezpečné a efektivní využití struktury vzdušného prostoru ČR a jakož i kontinuitu a transparentnost provozních podmínek na hranicích se sousedními státy v souladu se smlouvami pro společné plánování struktury vzdušného prostoru, uzavřenými v rámci FABCE a s ostatními sousedními státy (Polsko, Německo) - viz Politika uspořádání vzdušného prostoru ČR.
- b) Hlavním úkolem KSASM je napomáhat KASM v jeho činnosti, včetně oblastí politiky uspořádání vzdušného prostoru, konfigurace vzdušného prostoru a pracovních procesů, s cílem věnovat náležitou pozornost rozdílným požadavkům všech uživatelů vzdušného prostoru a poskytovatelům ATS – civilním i vojenským.

3.4 Změna rozdělení vzdušného prostoru

Změna v rozdělení vzdušného prostoru může být iniciována prostřednictvím žádosti, kteréhokoliv uživatele vzdušného prostoru, použitím dále uvedených postupů. Změna může být iniciována také prostřednictvím KASM. V takovémto případě KASM zveřejňuje svůj záměr prostřednictvím letecké informační služby, případně jiným vhodným způsobem, v dostatečném předstihu pro posouzení dopadu zamýšlené změny na poskytování leteckých navigačních služeb a činnosti leteckých provozovatelů.

Požadavky na změny ve struktuře vzdušného prostoru ČR jsou posuzovány v rámci pravidelných jednání Konzultační skupiny ASM z hlediska dopadu užívání prostoru dalšími uživateli a na uplatňování konceptu FUA. Skupina následně připravuje podklady a doporučení pro rozhodnutí Komise ASM v kontextu strategií a priorit ČR.

Změna vzdušného prostoru je realizována po dosažení souhlasu v rámci Komise ASM prostřednictvím správního řízení vedeného Úřadem, vydáním opatření obecné povahy (viz Část čtvrtá Postupy Úřadu).

Před zavedením příslušné změny vzdušného prostoru do provozu musí KASM provést posouzení hodnocení bezpečnosti. Toto posouzení zajišťuje Úřad předložením na KSASM a jejím doporučením ke schválení. V rámci projednání jsou brána v úvahu hlediska všech uživatelů vzdušného prostoru. Následně je změna doporučena KASM ke schválení a Úřadu k formálnímu projednání. Hodnocení bezpečnosti je požadováno Úřadem dle konkrétních případů, a to buď s ohledem na pověření poskytovat letové provozní služby v dotčeném vzdušném prostoru či v jeho bezprostředním okolí, anebo s ohledem na využívání dotčeného vzdušného prostoru.

V případě, že má změna ve struktuře vzdušného prostoru ČR dopad na poskytování leteckých navigačních služeb je tento dopad považován za změnu funkčního systému ve smyslu čl. 9, prováděcího nařízení Komise (EU) č. 1034/2011 a musí být posouzen a řízen podle příslušných postupů schválených Úřadem (CAA/S-SLS-016-x/2012 – Dohled nad provozní bezpečností změn funkčních systémů v platném znění).

3.5 Hodnocení efektivity aplikace konceptu FUA

Hodnocení je prováděno prostřednictvím pravidelných jednání Konzultační skupiny ASM, která připravuje doporučení pro strategické rozhodnutí v rámci Komise ASM. Hodnocení je založeno jednak na vyhodnocování efektivity plánování a využívání vzdušného prostoru a jednak na posuzování aktuálního stavu aplikace konceptu ve srovnání se specifikacemi FUA publikovanými EUROCONTROL.

3.6 Hodnocení efektivity využívání vzdušného prostoru

Hodnocení efektivity využívání vzdušného prostoru je prováděno jednak prostřednictvím pravidelných jednání Konzultační skupiny ASM a jednak vyhodnocením pravidelných hlášení ČR, které provádí skupina Performance Review Body (PRB -zřízená v rámci EUROCONTROL). Výsledek vyhodnocení PRB je zasílán zpět jako součást monitorovací zprávy.

V ČR není prozatím zaveden jednotný automatizovaný vyhodnocovací systém pro sledování rezervací a skutečného využívání vzdušného prostoru. Inspektor ASM shromažďuje a analyzuje zprávy o využívání vzdušného prostoru zasílané měsíčně uživateli/správci prostorů.

3.7 ASM úroveň 2 – AMC

Tuto úroveň vykonává civilně-vojenské pracoviště AMC ČR dislokované na IATCC v Jenči v souladu s nařízením Komise (ES) č. 2150/2005, čl. 5.

Dohled nad tímto stanovištěm je prováděn v koordinaci mezi Úřadem a Odborem vojenského letectví Ministerstva obrany.

3.8 ASM úroveň 3 – ATC

Tuto úroveň vykonávají vojenská a civilní stanoviště řízení letového provozu v souladu s čl. 6 nařízením Komise (ES) 2150/2005. V reálném čase aktivují a deaktivují dočasně vyhrazené části vzdušného prostoru alokovaného pracovištěm AMC, nebo provádí přerozdělení prostorů uživatelům za účelem jejich efektivnějšího využití. Aktivování / deaktivování prostoru (podle AUP/UUP) provádí na základě oznámení uživatele prostoru o jeho skutečném využití.

Dohled nad implementací ASM úrovně 3 – ATC provádí u civilních stanovišť ATC Úřad a u vojenských stanovišť ATC Odbor vojenského letectví Ministerstva obrany.

3.9 Publikace informací týkajících se vzdušného prostoru

Primárním zdrojem informací o charakteristikách jednotlivých částí vzdušného prostoru je letecká informační příručka (AIP).

Primárním zdrojem informací o plánovaných aktivitách, rezervacích a omezeních ve vzdušném prostoru ČR je Airspace Use Plan (AUP) / Updated Use Plan (UUP). Další informace lze získat prostřednictvím zpráv NOTAM.

Tyto informace jsou také dynamicky prezentovány cestou webových stránek ŘLP ČR, s.p. systémem AisView.

4 Postupy Úřadu

4.1 Úloha Úřadu

Úřad je členem všech skupin ASM úrovně 1 – strategická úroveň.

Úřad provádí výkon státní správy ve věcech civilního letectví. V rámci ASM se jedná především o aplikaci §44 zákona o civilním letectví, kdy Úřad vydává opatření obecné povahy podle správního řádu o rozdělení vzdušného prostoru v dohodě s Ministerstvem obrany a po projednání s osobou pověřenou výkonem státní správy ve věcech sportovních létajících zařízení.

Úřad plní úkoly vnitrostátního dozorového orgánu. V kontextu ASM:

- posuzuje a schvaluje příslušné koordinační dohody mezi jednotlivými poskytovateli a stanoví včetně mezinárodních dohod,
- dohlíží na plnění regulačních požadavků poskytovateli letových navigačních služeb a na bezpečné poskytování letových navigačních služeb,
- dohlíží na změny funkčních systémů
- dohlíží na interoperabilitu a provozní způsobilost systémů zajišťující řízení a předávání zpráv v rámci ASM

4.2 Inspektor ASM

ÚCL pro plnění svých povinností v oblasti regulace vzdušného prostoru ČR stanovených zákonem č. 49/1997 Sb., a vyhláškou MD č. 108/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ustanovil a vybavil příslušnými kompetencemi odpovědnou osobu – inspektora ASM, který je pracovníkem Oddělení dohledu, ONS/SP Úřadu.

ASM inspektor je

- odborně způsobilou osobou pro řešení otázek týkajících se ASM. Odborná způsobilost ASM inspektora je získána specifickým výcvikem a postupy v souladu s Výcvikovým řádem Úřadu.
- kontaktní osobou a konzultantem Úřadu pro řešení otázek souvisejících s využíváním vzdušného prostoru ČR.
- kontaktní osobou pro další útvary Úřadu při řešení specifický úloh těchto útvarů majících souvislost s využíváním vzdušného prostoru ČR (např. stanovování podmínek zvláštních oprávnění letecké způsobilosti, letecká vystoupení apod.).
- vedoucím Konzultační skupiny ASM, v rámci které předkládá analýzy požadavků na změnu struktury vzdušného prostoru ČR, obdržené Úřadem nebo vznesené v rámci

Úřadu, za účelem posouzení v rámci působnosti této skupiny. Opačně pak výstupy jednání KS ASM nechává validovat KASM a přenáší je k projednání a zpracování Úřadem.

- odpovědnou osobou pro plnění bodů 4.3, 4.4 a 4.7 této směrnice za využití bodů 4.6 a 4.8.

4.3 Řešení požadavků uživatelů vzdušného prostoru – aplikace regulace

Úřad reguluje užívání vzdušného prostoru ČR podle § 44 zákona o civilním letectví prostřednictvím omezení, zakázání nebo dočasného vyhrazení části vzdušného prostoru pro jednoho uživatele nebo kategorie uživatelů.

Požadavky uživatelů jsou zpravidla obdrženy prostřednictvím podatelny Úřadu a jsou projednávány v rámci činností skupin ASM úrovně 1.

4.4 Omezení a zakázání

Úřad může na dobu nezbytně nutnou nebo trvale omezit nebo zakázat užívání vzdušného prostoru České republiky k létání nad určitými oblastmi podle **§ 44 odst. 3** zákona o civilním letectví.

Úřad může na dobu nezbytně nutnou omezit nebo zakázat užívání vzdušného prostoru České republiky k létání nad určitými oblastmi podle **§ 44 odst. 4** zákona o civilním letectví v situacích zvláštní zřetele definovaných předmětným odstavcem.

V obou případech postupuje Úřad dle správního řádu.

4.5 Dočasné vyhrazení

Pojmem dočasné vyhrazení se myslí, vyhrazení vzdušného prostoru nebo jeho části k létání jednoho uživatele nebo kategorie uživatelů.

- **Vyhrazení provede AMC** dle § 44 odst. 5, nepřesáhne-li doba vyhrazení 24 hodin v průběhu tří dnů po sobě jdoucích ode dne vyhrazení.
- **Vyhrazení provede Úřad** dle § 44 odst. 6, přesahuje-li požadovaná doba vyhrazení 24 hodin v průběhu tří dnů po sobě jdoucích ode dne vyhrazení.

4.6 Správní postupy

Opatření obecné povahy zahajované z moci úřední je řešeno v souladu se správním řádem v případě aplikace postupů uvedených v § 44 odst. 2, 3, 4 a 6. Správní řízení je zahájeno dnem vyvěšení návrhu opatření obecné povahy na úřední desku ÚCL. V případě, že je aplikován postup dle § 44 odst. 4 zákona o civilním letectví, kdy není návrh opatření obecné povahy zveřejňován, je správní řízení zahájeno dnem vyvěšení opatření obecné povahy. Za proces odpovídá inspektor ASM nebo v jeho nepřítomnosti jiný pověřený pracovník Oddělení dohledu ONS Úřadu.

Oprávněnou úřední osobou je inspektor ASM (nebo určený zástupce) Oddělení dohledu ONS Úřadu, který:

- Je hlavním kontaktním pracovníkem Úřadu ve věci ASM.
- Posuzuje oprávněnost požadavku.
- Provede přípravu návrhu opatření obecné povahy.

- Projedná požadavek a návrh opatření obecné povahy se zástupci skupiny ASM a Komise ASM úrovně 1.
- Projedná návrh opatření obecné povahy s dotčenými orgány. V rámci delegace letových provozních služeb ve vzdušném prostoru ČR na poskytovatele těchto služeb sousedního státu, je dotčeným orgánem i NSA tohoto státu.
- Zajistí zveřejnění návrhu a opatření obecné povahy (podle použitého postupu).
- Řídí proces vypořádání připomínek a námitek (pokud není použit postup dle § 44 odst. 4, kdy se návrh opatření obecné povahy nezveřejňuje a připomínky ani námítka se k němu nepodávají).
- Řídí relevantní činnosti Úřadu související s implementací předmětu opatření obecné povahy.

V rámci procesu správního řízení je dbáno na dodržování veškeré související legislativy.

Informace o regulaci vzdušného prostoru ČR podle § 44 zákona o civilním letectví se po nabytí účinnosti opatření obecné povahy uveřejňují v Letecké informační příručce příslušnou formou.

4.7 Povolování letové činnosti v zakázaných prostorech

Veškeré žádosti uživatelů vzdušného prostoru o lety do zakázaných prostorů vyřizuje Úřad pro civilní letectví ČR.

4.8 Proces správního řízení o povolení letové činnosti v zakázaném prostoru zahájeného na základě podané žádosti

Na základě určení Ministerstva dopravy je Úřad pro civilní letectví ČR orgánem odpovědným za vyřizování veškerých žádostí uživatelů vzdušného prostoru o lety do zakázaných prostorů vyhlášených ve vzdušném prostoru ČR, v souladu s předpisem L 2 Pravidla létání, Hlava 3 Všeobecná pravidla, článek 3.1.11 týkající se vydání souhlasu státu s provedením letu do zakázaného prostoru.

Žádost je vyřizována za dodržení podmínek stanovených předpisem L 2 Pravidla létání, Hlava 3 Všeobecná pravidla, ustanovení 3.1.11 týkající se vydání souhlasu státu s provedením letu do zakázaného prostoru a v souladu s § 44 odst. 1 zákona o civilním letectví a správním řádem.

Správní řízení je zahájeno dnem doručení žádosti. Za proces odpovídá inspektor ASM nebo v jeho nepřítomnosti jiný pověřený pracovník Oddělení dohledu ONS Úřadu.

Po obdržení žádosti je tato předána k vyřízení oprávněné úřední osobě, kterou je inspektor ASM (nebo určenému zástupci) Oddělení dohledu ONS Úřadu, který:

- Je hlavním kontaktním pracovníkem ÚCL pro vyřízení žádosti.
- Provede kontrolu žádosti a příložených dokumentů z hlediska požadované úplnosti, věcné a obsahové správnosti. Nemá-li žádost předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, vyzve inspektor ASM žadatele k doplnění žádosti v souladu s § 45 odst. 2 správního řádu. Neodstraní-li žadatel v určené lhůtě podstatné vady žádosti, které brání pokračování řízení, Úřad správní řízení v souladu s § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu zastaví.

- Řízení o žádosti je zahájeno dnem, kdy žádost došla Úřadu pro civilní letectví (dle § 44 správního řádu).
- Pokud je žádost zjevně právně nepřípustná, takovou žádost Úřad neprojednává a v souladu s § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu správní řízení zastaví. Usnesení o zastavení správního řízení je žadateli zasláno písemnou formou.
- Před vydáním rozhodnutí si Úřad vyžádá od uživatele zakázaného prostoru stanovisko.

Z důvodů vytvoření dostatečného časového prostoru k naplnění rozhodovacího procesu pro rozhodnutí, dle správního řádu musí být žádost Úřadu předložena nejpozději 30 dnů přede dnem, od něhož je povolení letové činnosti v zakázaném prostoru požadováno.

Žádost musí být předložena v českém jazyce včetně příloh a musí obsahovat všechny náležitosti dle § 37 správního řádu.

Žádosti vyřizuje Úřad jako správní orgán (inspektor ASM), formou rozhodnutí podle správního řádu.

V rámci správního řízení provede správní orgán následující úkony:

- provede nezbytnou koordinaci s ostatními útvary Úřadu k zabezpečení vzájemné provázanosti rozhodnutí,
- v případě provádění leteckých prací prověří vydání příslušných povolení k požadovaným činnostem,
- o vydaném kladném rozhodnutí informuje žadatele a vlastníka prostoru jako účastníky řízení a dále také ŘLP ČR, s.p. a AČR (crc@army.cz) na vědomí.

V rámci procesu správního řízení zahájeného na základě podané žádosti je dbáno na dodržování veškeré související legislativy.

4.9 Výjimka ze schvalovacího procesu o povolení letové činnosti v zakázaném prostoru

V případě nutnosti naléhavého vstupu do vzdušného prostoru LKP se schvalovací proces z důvodu časové tísně a vzhledem k charakteru plněného úkolu nevztahuje na:

- Lety policejní
- Lety letecké záchranné služby bezprostředně související se záchranou lidského života
- Lety za účelem pátrání a záchrany
- Lety provádějící leteckou hasičskou činnost
- Lety vojenských letadel (NATINAMDS, NaPoSy PVO ČR, LZS, SAR, pomoc v rámci průmyslové nebo ekologické havárie či živelní pohromy, apod.)

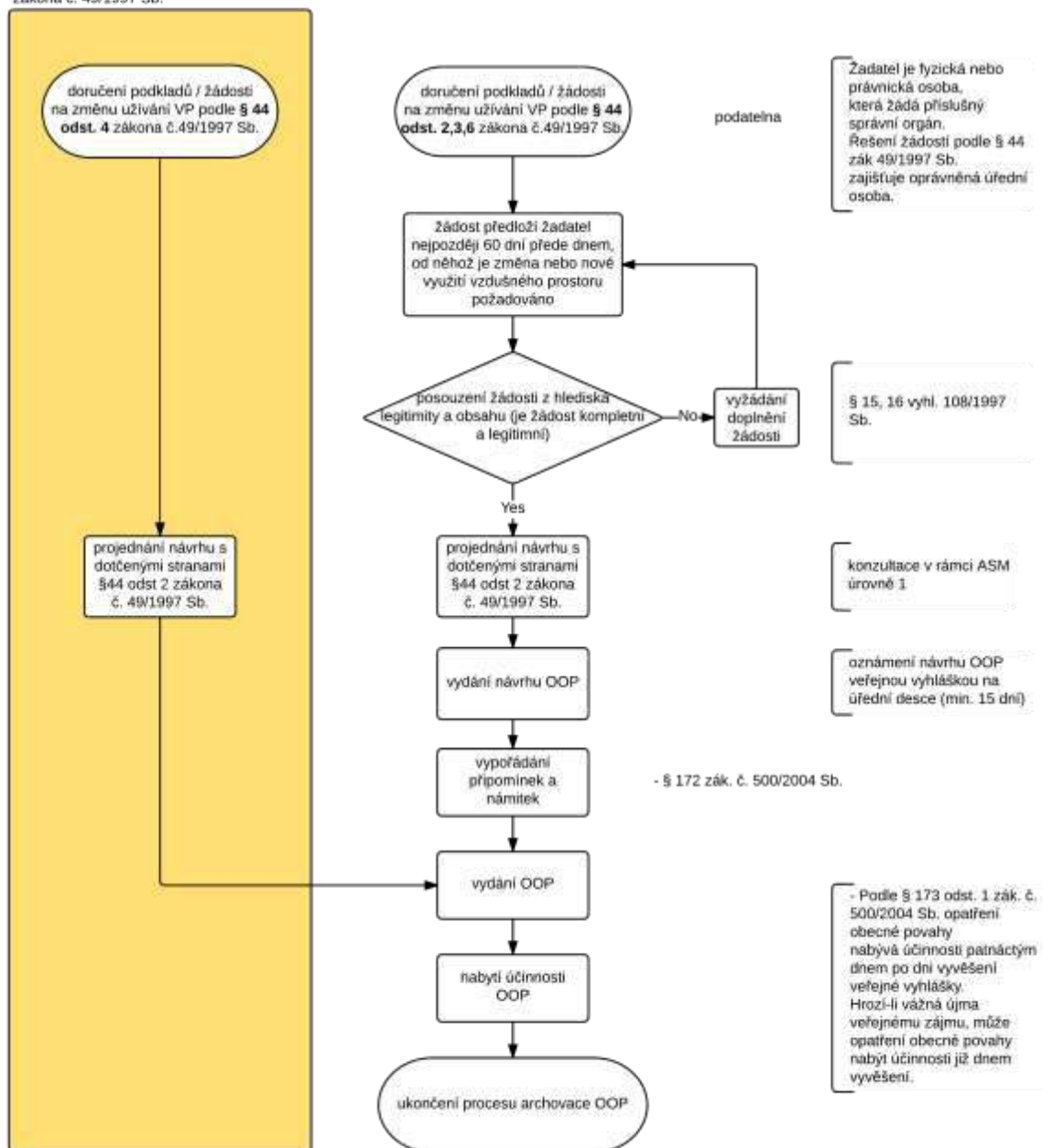
V případě LKP 1 (Pražský hrad), který spravuje Vojenská kancelář prezidenta republiky (tj. součást ozbrojených sil ČR), bude písemné povolení pro lety vojenských letadel vydávat ODVL SDK MO, a to na základě kladného stanoviska VKPR.

Mapa procesu vydání opatření obecné povahy

Proces vydávání opatření obecné povahy podle § 44 zákona o civilním letectví

Proces vydávání OOP podle §44 zákona 49/1997 Sb. v souladu s ust. § 171-174 zákona č. 500/2004 Sb.
Postup Úřadu pro civilní letectví při vydávání opatření obecné povahy .

Zrychlené OOP v případě aplikace §44 odst. 4 zákona č. 49/1997 Sb.

5 Postupy uživatelů

5.1 Předkládání žádostí

O žádosti na dočasné vyhrazení části vzdušného prostoru České republiky k létání jednoho uživatele nebo kategorie uživatelů rozhoduje, v souladu s čl. 4.5 této směrnice, pracoviště AMC ČR nebo ÚCL. AMC ČR upravuje svými provozními postupy zásady a konkrétní odpovědnost pracovníků AMC za řešení žádostí v rámci před-taktické a taktické úrovně, včetně spolupráce s dalšími partnery. Obsah a formu žádosti upravuje ustanovení §16 vyhlášky.

5.2 Předkládání připomínek a námitek

Úřad při vydávání opatření obecné povahy v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 500/2004 Sb., (správní řád) a čl. 4.6 této směrnice, vyzve dotčené osoby, aby k návrhu opatření podávaly připomínky nebo námítky. Předkladatel připomínek nebo námitek předává své podněty písemně cestou podatelný Úřadu nebo ústně v případě veřejného projednávání v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu (zejména §172).

- Vyhodnocení připomínek

Připomínky k návrhu OOP může podat kdokoli, jehož práva, povinnosti, nebo zájmy mohou být OOP přímo dotčeny. Inspektor ASM je povinen vyhodnotit všechny došlé připomínky, které byly Úřadu doručeny v rámci písemného řízení o návrhu OOP, a zabývat se jimi jako podkladem pro OOP a vypořádat se s nimi v jeho odůvodnění (§172 (4)).

- Rozhodnutí o námítkách

Námítku mohou podat vlastníci nemovitostí, jejíž práva, povinnosti nebo zájmy související s výkonem vlastnických práv mohou být přímo dotčeny, dále všichni účastníci ASM (viz. bod 3.1) a případně jiné, Úřadem v návrhu OOP určené osoby (např. zástupci aeroklubu). Inspektor ASM musí rozhodnout o písemných námítkách, které byly podány ve lhůtě 30 dnů ode dne zveřejnění návrhu OOP. Ovlivní-li vyřízení námítky oprávněné zájmy některé osoby jiným způsobem než návrh OOP a není-li změna v její prospěch, je povinností inspektora ASM zjistit její stanovisko. Výsledné rozhodnutí o námítkách musí obsahovat odůvodnění (§172 (5)).

5.3 Opravný prostředek

Proti opatření obecné povahy nelze podat opravný prostředek.

5.4 Řešení stížností

Stížnosti týkající se vzdušného prostoru ČR registruje inspektor ASM. Každou stížnost inspektor ASM předběžně analyzuje a následně řeší podle vhodnosti buď v rámci Úřadu za účasti vybraných zástupců dle posuzované problematiky anebo v rámci jednání skupin ASM úrovně 1.

V případě stížnosti vůči postupu Úřadu postupuje žadatel podle příslušných ustanovení správního řádu.

5.5 Správní poplatky

Za provádění některých správních úkonů souvisejících s využíváním vzdušného prostoru mohou být vybírány správní poplatky dle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. Jejich výše je založena na aktuálním znění příslušné úhradové vyhlášky.

6 Závěrečná ustanovení

6.1 Kontrola směrnice

Za kontrolu správnosti Směrnice a její aktualizaci odpovídá ředitel Odboru.

Platnost jednotlivých ustanovení Směrnice je revidována během porad Odboru podle potřeby.

7 Příloha: Metodika pro přípravu a zřizování TRA GA

Dočasně rezervovaný vzdušný prostor pro místní provoz všeobecného letectví - TRA GA

- Účel

TRA GA je specifický vzdušný prostor, určený pro místní provoz GA v prostředí řízených vzdušných prostorů třídy D nebo C. Základní podmínkou je souhlas stanoviště ATC, do jehož prostoru odpovědnosti uvažovaný vzdušný prostor zasahuje.

Ustanovuje se s cílem umožnit provádění specifických¹ letů všeobecného letectví (GAT) z neřízených letišť v řízených okresech a koncových řízených oblastech s minimálním možným dopadem omezujících podmínek vyplývajících z klasifikace vzdušného prostoru ATS.

- Zřízení

TRA GA lze zřídit:

- a) kolem neřízeného letiště, jehož ATZ je dotčena průnikem řízeného vzdušného prostoru třídy D nebo C - TRA GA pak představuje tu část potenciálního ATZ (tj. poloměr 3NM/5,5km kolem ARP/4.000ft AMSL), která je nedílnou součástí takového řízeného vzdušného prostoru v době, kdy TRA GA není aktivní,

Poznámka 1: Ustanovení platí i pro případ, kdy je potenciální ATZ celé součástí CTR.

Poznámka 2: Takto zřízené TRA GA plní funkci ATZ.

- b) u neřízeného letiště, na němž se pravidelně provádějí činnosti, které zasahují do řízeného vzdušného prostoru třídy D nebo C, a to v horizontálním a vertikálním rozsahu odpovídajícím charakteru daných činností a stanoveném na základě dohody mezi místně příslušným stanovištěm ATC a správcem TRA GA s cílem umožnění odletů a přiletů kluzáků a jejich místní provoz na neřízeném letišti.

Poznámka: Takové TRA GA mohou vertikálně a/nebo horizontálně navazovat na TRA GA uvedené pod písm. a), příp. na ATZ neřízeného letiště.

- Zřízení může iniciovat

- místně příslušné stanoviště ATC,
- provozovatel neřízeného letiště.

- Pravidla pro zřízení a využívání TRA GA

- Zřízení, rozsah ani využívání TRA GA nejsou nárokové, závisí na vývoji provozní

¹ Za „specifický“ let je pro účely těchto pravidel označován let kluzáku, let letadla po letištním okruhu apod., který by byl bez implementace TRA GA v prostorech třídy „C“ a „D“ složitě realizovatelný nebo náročný na zajištění koordinace.

situace v daném prostoru a na schopnosti správce TRA GA splnit podmínky pro jeho zřízení.

- Správce TRA GA a místně příslušné stanoviště ATC musí uzavřít dohodu o podmínkách a koordinaci používání TRA GA. V této dohodě se zakotví práva a povinnosti správce prostoru, mechanismus aktivace a deaktivace TRA GA (včetně koordinace související s průletem vojenského letadla, viz níže), způsob spojení a komunikace, vyjadřování omezení aktivace v horizontálních, vertikálních nebo časových parametrech, odpovědné osoby nebo funkce a jiné podrobnosti, jsou-li požadovány nebo zapotřebí. Tato dohoda je nezbytným předpokladem k zahájení provozování předmětných TRA GA.
 - ÚCL bude zřizovat TRA GA ve správním řízení formou OOP po projednání na KSASM.
 - Při zamýšleném průletu vojenského, policejního anebo letadla LZSS (včetně zahraničního) provádějícího zásah (SAR, IZS, NATINAMDS, NaPoSy PVO ČR, Open Sky), přes TRA GA musí správce TRA GA na pokyn místně příslušného stanoviště ATS neprodleně přerušit činnost GA v příslušných TRA GA tak, aby byl průlet tohoto letadla umožněn za podmínek třídy vzdušného prostoru D, resp. C.
 - Při zamýšleném průletu vojenského letadla přes CTR/TMA, které provádí let VFR, avšak neprovádí zásah, místně příslušné stanoviště ATS poskytne tomuto letu na žádost radu k vyhnutí se aktivovaným prostorům TRA GA.
- TRA GA se zveřejňují v/ve:
 - AIP ČR a MIL AIP, část ENR 1.4,
 - AIP ČR a MIL AIP, části ENR 5.5,
 - AIP ČR, části AD, VFRC letišť,
 - VFR příručky ČR, mapách v části VFR-AD.
 - Aktivace/deaktivace
 - vyhrazování se neprovádí jako činnost spadající do před-taktické fáze ASM a tyto prostory nejsou předmětem publikace prostřednictvím AUP/UUP (výjimku představují TRA GA vyžadující pro svou polohu uplatňování restrikcí FUA, které jsou označeny jako „AMC manageable“ a při jejich vyhrazování se postupuje dle AIP ENR 1.1.9.1.2.). Informace o jejich aktivaci lze získat na provozní frekvenci místně příslušného stanoviště ATC, stanoviště poskytování informací známému provozu nebo FIC Praha.
 - Aktivací TRA GA dochází k oddělení tohoto prostoru od okolních řízených vzdušných prostorů třídy D nebo C, deaktivací TRA GA se předmětné oddělení ruší.
 - Jakmile je TRA GA aktivní, aplikují se v něm podmínky vzdušného prostoru třídy G.
 - Místně příslušné stanoviště ATC může na základě provozní situace kdykoliv požadovat neprodlené ukončení nebo omezení činnosti, případně deaktivaci TRA GA.
 - Pravidla provádění letů v TRA GA a na rozhraní se sousedícím vzdušným prostorem
 - v hranicích aktivovaného TRA GA se aplikují podmínky vzdušného prostoru

a pravidla létání jako ve vzdušném prostoru třídy G. Kde TRA GA sousedí vertikálně se vzdušným prostorem ATS jiné třídy, musí lety prováděné ve společné hladině i služby jim poskytované vyhovovat požadavkům třídy G vzdušného prostoru.

- Pokud let vstupuje z TRA GA do řízeného prostoru třídy C nebo D, platí pro něj stejná pravidla jako pro jakýkoliv jiný neřízený let, který vstupuje do řízeného vzdušného prostoru C nebo D - podmínka platí bez ohledu na skutečnost, zda se jedná o průlet TRA GA nebo o odlet z letiště v jeho hranicích, pokud příslušné stanoviště ATC nestanoví jinak.

Aplikace těchto pravidel bude vyhodnocena ÚCL ve spolupráci s MO, a to nejpozději do 28. 2. 2020.